

บทนำ

ความสำคัญ

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพ และเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจกรรมการทำงานและดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ ความคิด วิเคราะห์ วิจัย และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางสังคมและเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อที่แสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี ชีวิตศรัทธา และสุนทรียภาพ โดยบันทึกไว้เป็นวรรณคดีและวรรณกรรมอันล้ำค่า ภาษาไทยจึงเป็นสมบัติของชาติที่ควรค่าแก่การเรียนรู้ เพื่ออนุรักษ์และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป

ธรรมชาติ / ลักษณะเฉพาะ

ภาษาไทยเป็นเครื่องมือใช้สื่อสารเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันและตรงตามจุดมุ่งหมาย ไม่ว่าจะเป็นการแสดงความคิด ความต้องการและความรู้สึก คำในภาษาไทยย่อมประกอบด้วยเสียง รูปพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และความหมาย ส่วนประโยคเป็นการเรียงคำตามหลักเกณฑ์ของภาษา และประโยคหลายประโยคเรียงกันเป็นข้อความ นอกจากนี้คำในภาษาไทยยังมีเสียงหนักเบา มีระดับของภาษา ซึ่งต้องใช้ให้เหมาะสมแก่กาลเทศะและบุคคล ภาษาไทยมีการเปลี่ยนแปลงตามกาลเวลา ตามสภาพวัฒนธรรมของกลุ่มคน ตามสภาพของสังคมและเศรษฐกิจ การใช้ภาษาเป็นทักษะที่ผู้ใช้ต้องฝึกฝนให้เกิดความชำนาญไม่ว่าจะเป็น การอ่าน การเขียน การพูด การฟัง และการดูสื่อต่าง ๆ รวมทั้งต้องใช้ให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ทางภาษาเพื่อสื่อสารให้เกิดประสิทธิภาพและใช้ได้อย่างคล่องแคล่ว มีวิจารณ์ญาณและมีคุณธรรม

วิสัยทัศน์

ภาษาไทยเป็นเครื่องมือของคนในชาติเพื่อการสื่อสารทำความเข้าใจกันและใช้ภาษาในการประกอบกิจการงานทั้งส่วนตน ครอบครัว กิจกรรมทางสังคมและประเทศชาติ เป็นเครื่องมือการเรียนรู้ การบันทึกเรื่องราวจากอดีตถึงปัจจุบัน และเป็นวัฒนธรรมของชาติ ดังนั้นการเรียนภาษาไทย จึงต้องเรียนรู้เพื่อให้เกิดทักษะอย่างถูกต้อง เหมาะสมในการสื่อสาร เป็น

เครื่องมือในการเรียนรู้ แสวงหาความรู้และประสบการณ์ เรียนรู้ในฐานะเป็นวัฒนธรรมทางภาษา ให้เกิดความชื่นชม ซาบซึ้ง และภูมิใจในภาษาไทย โดยเฉพาะคุณค่าของวรรณคดี และภูมิปัญญาทางภาษาของบรรพบุรุษที่ได้สร้างสรรค์ไว้ อันเป็นส่วนเสริมสร้างความงดงามในชีวิต

การเรียนรู้ภาษาไทยย่อมเกี่ยวข้องกับความคิดของมนุษย์ เพราะภาษาเป็นสื่อของความคิด การเรียนรู้ภาษาไทยจึงต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนได้คิดสร้างสรรค์ คิดวิพากษ์วิจารณ์ คิดตัดสินใจแก้ปัญหา และวินิจฉัยอย่างมีเหตุผล ขณะเดียวกันการใช้ภาษาอย่างมีเหตุผล ใช้ในทางสร้างสรรค์ และใช้ภาษาอย่างสละสลวยงดงาม ย่อมสร้างเสริมบุคลิกภาพของผู้ใช้ภาษาให้เกิดความน่าเชื่อถือและเชื่อภูมิด้วย

ภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การอ่านและการฟังเป็นทักษะของการรับรู้เรื่องราว ความรู้และประสบการณ์ ส่วนการพูดและการเขียนเป็นทักษะของการแสดงออกด้วยการแสดงความคิดเห็น ความรู้และประสบการณ์ การเรียนภาษาไทยจึงต้องเรียนเพื่อการสื่อสารให้สามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถเลือกใช้คำ เรียบเรียงความคิด ความรู้ และใช้ภาษาได้ถูกต้องตามกฎเกณฑ์ ได้ตรงตามความหมาย และถูกต้องตามกาลเทศะ บุคคล และมีประสิทธิภาพ

ภาษาไทยมีส่วนที่เป็นเนื้อหาสาระ ได้แก่ กฎเกณฑ์ทางภาษา ซึ่งผู้ใช้ภาษาจะต้องรู้และใช้ภาษาให้ถูกต้อง นอกจากนั้น วรรณคดีและวรรณกรรม ตลอดจนบทร้องเล่นของเด็ก เพลงกล่อมเด็ก ปริศนาคำทาย เพลงพื้นบ้าน วรรณกรรมพื้นบ้าน เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม ซึ่งมีคุณค่า การเรียนภาษาไทยจึงต้องเรียนวรรณคดี วรรณกรรม ภูมิปัญญาทางภาษาที่ถ่ายทอดความรู้ลึกซึ้งคิด ค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณี เรื่องราวของสังคมในอดีตและความงดงามของภาษาในบทประพันธ์ทั้งร้อยแก้วและร้อยกรองประเภทต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความซาบซึ้งและความภูมิใจในสิ่งที่บรรพบุรุษได้สั่งสมและสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน

คุณภาพของผู้เรียน

เมื่อจบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้ว ผู้เรียนต้องมีความรู้ ความสามารถดังนี้

๑. สามารถใช้ภาษาสื่อสารได้อย่างดี
๒. สามารถอ่าน เขียน ฟัง ดู และพูด ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
๓. มีความคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีเหตุผลและคิดเป็นระบบ
๔. มีนิสัยรักการอ่าน การเขียน การแสวงหาความรู้และใช้ภาษาในการพัฒนาตน และสร้างสรรค์งานอาชีพ
๕. ตระหนักในวัฒนธรรมการใช้ภาษาและความเป็นไทย ภูมิใจและชื่นชมในวรรณคดีและวรรณกรรมซึ่งเป็นภูมิปัญญาของคนไทย

๖. สามารถนำทักษะทางภาษามาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ และถูกต้องตามกาลเทศะและบุคคล
๗. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และสร้างความสามัคคีในความเป็นชาติไทย
๘. มีคุณธรรมจริยธรรม มีวิสัยทัศน์ โลกทัศน์ที่กว้างไกลและลึกซึ้ง

เมื่อจบแต่ละช่วงชั้น ผู้เรียนต้องมีความรู้ ความสามารถ ดังนี้

ช่วงชั้นที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๓

- สามารถอ่านได้คล่องและอ่านได้เร็ว
- เข้าใจความหมายและหน้าที่ของคำ กลุ่มคำ ประโยค และเข้าใจข้อความที่อ่าน
- นำความรู้ที่ได้จากการอ่านมาคิด คาดคะเนเรื่องราวหรือเหตุการณ์ และกำหนดแนวทางการปฏิบัติได้
- เลือกอ่านหนังสือที่เป็นประโยชน์ทั้งความรู้และความบันเทิง
- พูด และเขียนแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึก และความต้องการได้
- จดบันทึกความรู้ ประสบการณ์ และเรื่องราวในชีวิตประจำวัน
- จับใจความสำคัญ ตั้งคำถาม ตอบคำถาม สนทนา แสดงความคิดเห็น เล่าเรื่อง ถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความรู้สึก และประสบการณ์จากเรื่องที่ฟัง ที่ดูได้
- เข้าใจว่าภาษาไทยมีทั้งภาษาไทยกลางและภาษาถิ่น
- สามารถเลือกใช้คำคล้องจอง แต่งบทหรือกรองง่าย ๆ
- สามารถนำปริศนาคำทายและบทรื่องเล่นในท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนและเล่น
- ใช้ทักษะทางภาษาเป็นเครื่องมือการเรียน การแสวงหาความรู้ และใช้ได้เหมาะสมกับบุคคลและสถานการณ์
- นำความรู้ที่ได้จากการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมไปใช้ในชีวิต
- มีมารยาทการอ่าน การเขียน การฟัง การดู และการพูด มีนิสัยรักการอ่าน และการเขียน

ช่วงชั้นที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖

- สามารถอ่านได้คล่องและอ่านได้เร็วขึ้น

- เข้าใจความหมายของคำ สำนวน โวหาร การเปรียบเทียบ จับประเด็นสำคัญ แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น วิเคราะห์ความ ดีความ สรุปลความ
- นำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้แก้ปัญหา ตัดสินใจ คาดการณ์ และใช้การอ่านเป็นเครื่องมือในการพัฒนาตน
- เลือกอ่านหนังสือและสื่อสารสนเทศจากแหล่งเรียนรู้
- เขียนเรียงความ ย่อความ จดหมาย เขียนอธิบาย เขียนชี้แจงการปฏิบัติงาน และรายงาน เขียนเรื่องราวจากจินตนาการและเรื่องราวที่สัมพันธ์กับชีวิตจริง จดบันทึกความรู้ ประสบการณ์ เหตุการณ์ และการสังเกตอย่างเป็นระบบ
- สรุปลความ วิเคราะห์เรื่องที่ฟังที่ดู และเปรียบเทียบกับประสบการณ์ในชีวิตจริง
- สนทนา โต้ตอบ พูดแสดงความรู้ ความคิด ความต้องการ พูดวิเคราะห์ เรื่องราว พูดต่อหน้าชุมชน และพูดรายงาน
- ใช้ทักษะทางภาษาเป็นเครื่องมือการเรียนรู้ การดำรงชีวิต และการอยู่ร่วมกัน ในสังคม รวมทั้งใช้ได้ถูกต้องเหมาะกับบุคคลและสถานการณ์
- เข้าใจลักษณะของคำไทย คำภาษาถิ่น และคำภาษาต่างประเทศที่ปรากฏใน ภาษาไทย
- ใช้ทักษะทางภาษาเพื่อประโยชน์ได้ตามจุดประสงค์
- ใช้หลักการพิจารณาหนังสือ พิจารณาวรรณคดีและวรรณกรรมให้เห็นคุณค่า และนำประโยชน์ไปใช้ในชีวิต
- สามารถแต่งกาพย์และกลอนง่าย ๆ
- สามารถเล่นนิทานพื้นบ้านและตำนานพื้นบ้านในท้องถิ่น
- มีมารยาทการอ่าน การเขียน การฟัง การดู และการพูด มีนิสัยรักการอ่าน และการเขียน

ช่วงชั้นที่ ๓ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ - ๓

- สามารถอ่านอย่างมีสมรรถภาพและอ่านได้เร็วยิ่งขึ้น
- เข้าใจวงคำศัพท์ที่กว้างขึ้น สำนวนและโวหารที่ลึกซึ้ง แสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์ ประเมินค่าเรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผล
- เลือกอ่านหนังสือและสื่อสารสนเทศ
- เขียนเรียงความ ย่อความ และจดหมาย เขียนอธิบาย ชี้แจง รายงาน เขียนแสดงความคิดเห็น แสดงการโต้แย้ง และเขียนเชิงสร้างสรรค์

- สามารถสรุปความ จับประเด็นสำคัญ วิเคราะห์ วินิจฉัยข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น และจุดประสงค์ของเรื่องที่ฟังและดู
- รู้จักเลือกใช้ภาษาเรียบเรียงข้อความได้อย่างประณีต จัดลำดับความคิด ขั้นตอนในการนำเสนอตามรูปแบบของงานเขียนประเภทต่าง ๆ
- พุฒนำเสนอความรู้ ความคิด การวิเคราะห์ และการประเมินเรื่องราว ต่าง ๆ พุฒเชิญชวน อวยพร และพูฒในโอกาสต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม
- เข้าใจธรรมชาติของภาษาและการนำภาษาต่างประเทศมาใช้ในภาษาไทย
- สามารถใช้ภาษาแสดงความคิดเห็น สร้างความเข้าใจ โน้มน้าวใจ ปฏิเสธ เจรจาต่อรอง ด้วยภาษาและกิริยาท่าทางที่สุภาพ
- ใช้ทักษะทางภาษาในการแสวงหาความรู้ การทำงาน และใช้อย่างสร้างสรรค์ เป็นประโยชน์
- ใช้หลักการพินิจคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรม พิจารณาวรรณคดีและวรรณกรรมให้เห็นคุณค่าและนำประโยชน์ไปใช้ในชีวิต
- สามารถแต่งกาพย์ กลอน และโคลง
- สามารถร้องเล่นหรือถ่ายทอดเพลงพื้นบ้านและบทกล่อมเด็กในห้องถิ่น
- มีมารยาทการอ่าน การเขียน การฟัง การดู และการพูฒ และมีนิสัยรักการอ่าน การเขียน

ช่วงชั้นที่ ๔ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ - ๖

- สามารถอ่านอย่างมีวิจารณญาณและมีประสิทธิภาพ
- สามารถตีความ แปลความ และขยายความเรื่องที่อ่านอย่างลึกซึ้ง วิเคราะห์ วิจารณ์ ประเมินค่า เรื่องที่อ่าน
- เลือกอ่านหนังสือและสื่อสารสนเทศจากแหล่งเรียนรู้
- เขียนเชิงวิชาการ เขียนอธิบาย ชี้แจง เขียนโน้มน้าวใจ เขียนแสดงทัศนะ เขียนบันเทิงคดีและสารคดี เขียนเชิงสร้างสรรค์
- รู้จักตั้งประเด็นหัวข้อการเขียนได้ตามจุดประสงค์ เรียบเรียงงานเขียน โดยมีการอ้างอิงข้อมูล สารสนเทศได้อย่างถูกต้อง
- นำความรู้จากการฟังและดูสื่อรูปแบบต่าง ๆ มาใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจ แก้ปัญหา และแสดงความคิดเห็น และสามารถวิเคราะห์ วิจารณ์ได้อย่างมีเหตุผล

- สามารถพูดในโอกาสต่าง ๆ ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ พูดโน้มน้าวจิตใจ พูดเพื่อความบันเทิง พูดแสดงความคิดเห็น
- ใช้ภาษาเพื่อการพัฒนาการเรียน การทำงาน และการประกอบอาชีพ สร้างสรรค์งานเชิงวิชาการ และใช้อย่างสร้างสรรค์ เป็นประโยชน์
- เข้าใจการเปลี่ยนแปลงของภาษา รวมทั้งอิทธิพลของภาษาถิ่น และภาษาต่างประเทศที่มีต่อภาษาไทย
- เข้าใจประวัติวรรณคดีและวรรณกรรมในแต่ละยุค และใช้หลักการวิจารณ์วรรณคดีเบื้องต้นพิจารณาเรื่องที่อ่านและนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน
- สามารถแต่งกาพย์ กลอน โคลง ฉันท์ และร่าย
- ศึกษา รวบรวมวรรณกรรมพื้นบ้าน ศึกษาความหมายของภาษาถิ่น สำนวน ภาษิตที่มีในวรรณกรรมพื้นบ้าน และวิเคราะห์คุณค่าทางด้านภาษาและสังคม
- มีมารยาทการอ่าน การเขียน การฟัง การดู และการพูด และมีนิสัยรักการอ่าน การเขียน

หมายเหตุ

คุณภาพของผู้เรียนที่กำหนดในแต่ละช่วงชั้นนั้น เป็นคุณภาพที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน แต่ทั้งนี้ในการจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนจะต้องฝึกทักษะต่าง ๆ ตามที่กล่าวไว้ในช่วงชั้นต้น ๆ ด้วย เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะทางภาษาอย่างต่อเนื่อง

สาระ

สาระที่เป็นองค์ความรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ประกอบด้วย

- สาระที่ ๑ : การอ่าน
- สาระที่ ๒ : การเขียน
- สาระที่ ๓ : การฟัง การดู และการพูด
- สาระที่ ๔ : หลักการใช้ภาษา
- สาระที่ ๕ : วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐานการเรียนรู้การศึกษาขั้นพื้นฐาน

มาตรฐานการเรียนรู้เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มภาษาไทย ประกอบด้วย

สาระที่ ๑ : การอ่าน

มาตรฐาน ท ๑.๑ : ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหา และสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ ๒ : การเขียน

มาตรฐาน ท ๒.๑ : ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระที่ ๓ : การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท ๓.๑ : สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึกในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

สาระที่ ๔ : หลักการใช้ภาษา

มาตรฐาน ท ๔.๑ : เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

มาตรฐาน ท ๔.๒ : สามารถใช้ภาษาแสวงหาความรู้ เสริมสร้างลักษณะนิสัยบุคลิกภาพ และความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรม อาชีพ สังคม และชีวิตประจำวัน

สาระที่ ๕ : วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท ๕.๑ : เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทย อย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

สาระที่ ๑ : การอ่าน

มาตรฐาน ท ๑.๑ : ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาและสร้าง
วิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น			
ป.๑-๓	ป.๔-๖	ม.๑-๓	ม.๔-๖
<p>๑. สามารถอ่านได้ถูกต้องตามหลักการอ่าน อ่านได้คล่องและเร็ว เข้าใจความหมายของคำ และข้อความที่อ่าน</p>	<p>๑. สามารถอ่านได้คล่องและอ่านได้เร็วขึ้น เข้าใจความหมายของคำ จำนวน โวหาร การบรรยาย การพรรณนา การเปรียบเทียบ การใช้บริบท เข้าใจความหมายของถ้อยคำ จำนวนและเนื้อเรื่อง และใช้แหล่งความรู้พัฒนาความสามารถการอ่าน</p>	<p>๑. สามารถอ่านอย่างมีสมรรถภาพและอ่านได้เร็วยิ่งขึ้น เข้าใจวงคำศัพท์ กว้างขึ้น เข้าใจจำนวนและโวหาร การบรรยาย การพรรณนา อธิบาย อุปมา และสาธก สามารถใช้บริบทการอ่าน สร้างความเข้าใจการอ่าน และใช้แหล่งความรู้พัฒนาประสบการณ์และความรู้ กว้างขวางขึ้น</p>	<p>๑. สามารถอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และมีประสิทธิภาพ ตีความ แปลความ และขยายความ เรื่องที่อ่านอย่างลึกซึ้ง รักและสนใจการอ่านหนังสือ ประเภทต่าง ๆ อย่างกว้างขวางมากขึ้น และใช้แหล่งความรู้พัฒนาประสบการณ์การอ่าน</p>
<p>๒. สามารถเข้าใจใจความสำคัญ และรายละเอียดของเรื่อง หา คำสำคัญหรือใช้แผนภาพ-โครงเรื่องหรือแผนภาพ-ความคิด เป็นเครื่องมือการพัฒนาความเข้าใจ การอ่าน รู้จักใช้คำถามเกี่ยวกับเนื้อหา และแสดงความรู้ ความคิด คาคะเน เหตุการณ์</p>	<p>๒. สามารถแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น วิเคราะห์-ความ ตีความ สรุปความ หา คำสำคัญในเรื่องที่อ่าน และใช้แผนภาพ โครงเรื่องหรือแผนภาพความคิด พัฒนาความสามารถ การอ่าน นำความรู้ ความคิด จากการอ่าน ไปใช้แก้ปัญหา ตัดสินใจ คาคการณ์ และใช้การ</p>	<p>๒. สามารถแสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์เรื่อง ที่อ่าน ประเมินค่าทั้งข้อดี และข้อด้อยอย่างมีเหตุผล โดยใช้แผนภาพความคิด และกระบวนการคิด วิเคราะห์อย่างหลากหลาย พัฒนาการอ่าน สามารถเล่าเรื่อง ย่อเรื่อง ถ่ายทอดความรู้ ความคิดจากการอ่านไปใช้ประโยชน์ใน</p>	<p>๒. สามารถวิเคราะห์ วิจารณ์ และประเมินค่า เรื่องที่อ่าน โดยใช้ประสบการณ์และความรู้ จากการอ่านหนังสือที่ หลากหลายเป็นพื้นฐานการ พิจารณาเนื้อหา รูปแบบ รวมทั้งคุณค่าทางวรรณคดี และสังคม โดยใช้กระบวนการคิด วิเคราะห์ อย่างหลากหลาย เป็น เครื่องมือ</p>

มาตรฐาน ท ๑.๑ : ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาและสร้าง
วิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน (ต่อ)

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น			
ป.๑-๓	ป.๔-๖	ม.๑-๓	ม.๔-๖
<p>เรื่องราวจากเรื่องที่อ่าน และกำหนดแนวทางการปฏิบัติ</p> <p>๓. สามารถอ่านในใจ และอ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว และร้อยกรอง ได้รวดเร็ว ถูกต้องตามลักษณะ คำประพันธ์และอักขรวิธี และจำบทร้อยกรองที่ไพเราะ เลือกอ่านหนังสือที่เป็นประโยชน์ทั้งความรู้และความบันเทิง</p> <p>มีมารยาทการอ่านและนิสัยรักการอ่าน</p>	<p>อ่านเป็นเครื่องมือการพัฒนาตน การตรวจสอบความรู้และค้นคว้าเพิ่มเติม</p> <p>๓. สามารถอ่านในใจ และอ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว และบทร้อยกรองได้คล่อง และรวดเร็ว ถูกต้องตามลักษณะคำประพันธ์และอักขรวิธี และจำบทร้อยกรองที่มีคุณค่าทางความคิด และความงดงามทางภาษา สามารถอธิบายความหมายและคุณค่า นำไปใช้อ้างอิง เลือกอ่านหนังสือและสื่อสารสนเทศ ทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ตามจุดประสงค์อย่างกว้างขวาง</p> <p>มีมารยาทการอ่านและนิสัยรักการอ่าน</p>	<p>การดำเนินชีวิต และใช้การอ่านในการตรวจสอบความรู้</p> <p>๓. สามารถอ่านในใจและอ่านออกเสียงตามลักษณะ คำประพันธ์ที่หลากหลาย และวิเคราะห์คุณค่าด้านภาษา เนื้อหาและสังคม จำบทประพันธ์ที่มีคุณค่า นำไปใช้อ้างอิงได้</p> <p>เลือกอ่านหนังสือและสื่อสารสนเทศ ทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ อย่างกว้างขวาง เพื่อพัฒนาตนด้านความรู้และการทำงาน มีมารยาทการอ่าน และนิสัยรักการอ่าน</p>	<p>พัฒนาสมรรถภาพการอ่านและการเรียนรู้</p> <p>๓. สามารถอ่านหนังสืออย่างหลากหลาย เพื่อเป็นพื้นฐานในการพัฒนาสมรรถภาพการเขียน นำข้อความหรือบทประพันธ์ที่มีคุณค่า และระบุนความประทับใจ ไปใช้ในการสื่อสาร อ้างอิง เลือกอ่านหนังสือจากแหล่งเรียนรู้ และสื่อสารสนเทศ เพื่อความรู้ และเป็นประโยชน์ในการศึกษาต่อ การทำงาน และการประกอบอาชีพ มีมารยาทการอ่าน และนิสัยรักการอ่าน</p>

สาระที่ ๒ : การเขียน

มาตรฐาน ท ๒.๑ : ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความและเขียนเรื่องราว
ในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้า
อย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น			
ป.๑-๓	ป.๔-๖	ม.๑-๓	ม.๔-๖
<p>๑. สามารถเขียนคำได้ถูก ความหมาย และสะกด การันต์ถูกต้อง ใช้ความรู้ และประสบการณ์เขียน ประโยค ย่อความ และ เรื่องราวแสดงความคิด ความรู้สึก ความต้องการ และจินตนาการ รวมทั้ง ใช้กระบวนการเขียนพัฒนา งานเขียน</p> <p>๒. มีมารยาทการเขียนและ นิสัรค์การเขียน และใช้ ทักษะการเขียนจดบันทึก ความรู้ ประสบการณ์ และ เรื่องราวในชีวิตประจำวัน</p>	<p>๑. สามารถเขียนเรียงความ ย่อความ ชี้แจงการ ปฏิบัติงาน การรายงาน เขียนจดหมายสื่อสารได้ เหมาะกับโอกาส และ จุดประสงค์ เขียนเรื่องราว จากจินตนาการหรือเรื่องราว ที่สัมพันธ์กับชีวิตจริง รวมทั้งใช้กระบวนการ เขียนพัฒนางานเขียน</p> <p>๒. มีมารยาทการเขียนและ นิสัรค์การเขียน และ การศึกษาค้นคว้า โดยใช้ ทักษะการเขียนจดบันทึก ข้อมูลความรู้ ประสบการณ์ เหตุการณ์ และการสังเกตอย่างเป็น ระบบ นำวิธีการของ แผนภาพความคิดมาพัฒนา งานเขียน และการรายงาน และเขียนสื่อสารได้ตาม จุดประสงค์อย่างมีมารยาท ทางสังคม</p>	<p>๑. สามารถเขียน เรียงความ ย่อความ เขียนอธิบาย ชี้แจง แสดงความคิดเห็น แสดงการโต้แย้ง เขียนรายงาน และเขียน เഴงสร้างสรรค์รวมทั้งใช้ กระบวนการเขียนพัฒนา งานเขียน</p> <p>๒. มีมารยาทการเขียน และนิสัรค์การเขียน และการศึกษาค้นคว้า รู้จักเลือกใช้ภาษา เรียบเรียงข้อความได้ อย่างประณีต สนใจ การศึกษา ค้นคว้า รวบรวมบันทึกข้อมูล นำ วิธีการของแผนภาพ ความคิด จัดลำดับ ความคิด และพัฒนางาน เขียนตาม ขั้นตอนใน การนำเสนอในรูปแบบ ของงานเขียนประเภท ต่าง ๆ</p>	<p>๑. สามารถเขียน เรียงความ ย่อความ เขียนอธิบาย ชี้แจง เขียนโน้มน้าวใจ เขียนแสดงทรรศนะ เขียนบันเทิงคดี สารคดี เขียนเชิงสร้างสรรค์ และเขียนเชิงวิชาการ ใช้กระบวนการเขียน พัฒนางานเขียน</p> <p>๒. มีมารยาทการเขียน และนิสัรค์การเขียน รู้จักตั้งประเด็นหัวข้อ การเขียนได้ตาม จุดประสงค์ ทั้งด้าน วิชาการและด้าน บันเทิงคดี เรียบเรียง งานเขียน โดยมีการ อ้างอิงข้อมูล สารสนเทศ ได้อย่างถูกต้อง รวมทั้ง รู้จักทบทวนขัดเกลา งานเขียนของตน</p>

สาระที่ ๓ : การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท ๓.๑ : สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด
ความรู้สึกในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น			
ป. ๑ - ๓	ป. ๔ - ๖	ม. ๑ - ๓	ม. ๔ - ๖
๑. สามารถจับใจความสำคัญสิ่งที่ได้ฟัง และได้ดู และเข้าใจเนื้อเรื่อง ถ้อยคำ การใช้น้ำเสียง และกิริยาท่าทางของผู้พูด และแสดงทักษะเรื่องที่ฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ	๑. สามารถจับประเด็นสำคัญ และรายละเอียด แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น สรุปความ วิเคราะห์เรื่องตามข้อเท็จจริง เข้าใจจุดประสงค์ของเรื่องและของผู้พูด เข้าใจถ้อยคำ การใช้น้ำเสียง กิริยาท่าทางของผู้พูด สามารถรับสารจากการฟังและการดู โดยตั้งข้อสังเกต เปรียบเทียบกับประสบการณ์ในชีวิตจริง แสดงความรู้ ความคิดเห็นจากเรื่องที่ฟังและดูอย่างกว้างขวาง	๑. สามารถสรุปความ จับประเด็นสำคัญ วิเคราะห์ วิจัย ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น และจุดประสงค์ของเรื่องที่ฟังและดู สังเกตการใช้น้ำเสียง กิริยาท่าทาง การใช้ถ้อยคำของผู้พูด และสามารถแสดงทักษะจากการฟังและดูสื่อรูปแบบต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณ	๑. สามารถนำความรู้จากการฟังและการดู สื่อรูปแบบต่าง ๆ มาใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจ แก้ปัญหา และแสดงความคิดเห็น สามารถวิเคราะห์ วิจัย สิ่งที่ได้ฟัง ได้ดู อย่างมีเหตุผล
๒. สามารถตั้งคำถาม ตอบคำถาม สนทนา แสดงความคิดเห็น เล่าเรื่อง ถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความรู้สึก และประสบการณ์ ใช้ถ้อยคำเหมาะสมแก่เรื่องและอย่างสร้างสรรค์ตามหลักการพูด	๒. สามารถสนทนาโต้ตอบพูดแสดงความรู้ ความคิด พูดวิเคราะห์เรื่องราว พูดต่อหน้าชุมชน และพูดรายงาน โดยใช้ถ้อยคำเหมาะสมแก่เรื่องและจุดประสงค์ตามหลัก	๒. สามารถพูดนำเสนอความรู้ ความคิด การวิเคราะห์ และการประเมินเรื่องราวต่าง ๆ พูดเชิญชวน อวยพร และพูดในโอกาสต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม มีเหตุผล ใช้ภาษาถูกต้อง ชัดเจน นำฟัง ตาม	๒. สามารถพูดในโอกาสต่าง ๆ ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ พูดโน้มน้าวจิตใจ พูดเพื่อความบันเทิง พูดแสดงความคิดเห็น โดยใช้ภาษาถูกต้อง เหมาะสม และนำฟัง มีเหตุผล มีกิริยา

มีมารยาทการฟัง การดู และการพูด	การพูด มีมารยาทการฟัง การดู และการพูด	หลักการพูด มีมารยาท การฟัง การดู และการพูด	ท่าทางและการแสดงออก ที่เหมาะสม ตามหลักการพูด มีมารยาทการฟัง การดู และการพูด
--------------------------------	---------------------------------------	--	---

สาระที่ ๔ : หลักการใช้ภาษา

มาตรฐาน ท ๔.๑ : เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษาและรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น			
ป. ๑ - ๓	ป. ๔ - ๖	ม. ๑ - ๓	ม. ๔ - ๖
๑. สามารถสะกดคำ โดยนำเสียงและรูปของพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ ประสมเป็นคำอ่านและเขียนคำได้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ของภาษา	๑. สามารถสะกดคำในวงคำศัพท์ที่กว้างและยากขึ้น อ่านและเขียนคำได้ถูกต้องคล่องแคล่ว	๑. เข้าใจการสร้างคำไทย ตามหลักเกณฑ์ของภาษา	๑. เข้าใจธรรมชาติของภาษา พลังของภาษา และลักษณะของภาษาไทย
๒. เข้าใจความหมายและหน้าที่ของคำ กลุ่มคำ และประโยค การเรียงลำดับคำ และเรียงเรียงประโยคตามลำดับความคิดเป็นข้อความที่ชัดเจน	๒. สามารถใช้คำกลุ่มคำตามชนิดและหน้าที่มาเรียบเรียงเป็นประโยค ใช้ประโยคสื่อสารได้ชัดเจน รู้จักใช้คำที่มีความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัย	๒. สามารถใช้ประโยคสามัญและประโยคซับซ้อนในการสื่อสารได้ชัดเจนและสละสลวย	๒. สามารถใช้ประโยคซับซ้อน ตามเจตนาของการสื่อสาร โดยเลือกใช้คำ และกลุ่มคำ ได้ชัดเจนและสละสลวย
๓. สามารถใช้ภาษาสื่อสารในชีวิตประจำวัน แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ด้วยถ้อยคำสุภาพและรู้จักคิดไตร่ตรองก่อนพูดและเขียน	๓. สามารถใช้ภาษาในการสนทนา เชื้อเชิญ ชักชวน ปฏิเสธ ชี้แจง ด้วยถ้อยคำสุภาพ และใช้คำราชาศัพท์ได้ถูกต้อง รู้จักคิดไตร่ตรองก่อนพูดและเขียน	๓. สามารถใช้ภาษา แสดงความคิดเห็น สร้างความเข้าใจ โน้มน้าวใจ ปฏิเสธ เกรงใจต่อรอง ด้วยภาษาและกิริยาท่าทางที่สุภาพ ใช้คำราชาศัพท์ได้ถูกต้องตามฐานะของบุคคล คิดไตร่ตรองและลำดับ	๓. สามารถใช้ภาษา สร้างมนุษยสัมพันธ์ในการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น แสดงความคิดเห็นเชิงโต้แย้ง ใช้ภาษาในการให้ความร่วมมือด้วยการใช้ถ้อยคำและกิริยาท่าทางที่สุภาพ สามารถใช้คำราชาศัพท์ได้

		ความคิดก่อนพูดและเขียน	ถูกต้องตามฐานะของบุคคล กิตติไตรงและลำดับความคิดก่อนพูดและเขียน
--	--	------------------------	--

มาตรฐาน ท ๔.๑: เข้าใจธรรมชาติทางภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษา และพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษาและรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ(ต่อ)

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น			
ป. ๑-๓	ป. ๔-๖	ม. ๑-๓	ม. ๔-๖
๔. เข้าใจว่าภาษาไทยมีทั้ง ภาษาไทยกลาง หรือ ภาษาไทยมาตรฐาน และ ภาษาถิ่น	๔. เข้าใจลักษณะของ คำไทย คำภาษาถิ่น คำภาษาต่างประเทศ ที่ปรากฏในภาษาไทย ซึ่งทำให้มีคำใช้มากขึ้น	๔. เข้าใจธรรมชาติของ ภาษา การนำคำ ภาษาต่างประเทศมาใช้ใน ภาษาไทย ทำให้ภาษาไทย มีวงคำศัพท์ เพิ่มขึ้นตาม ความเจริญทางวิชาการและ เทคโนโลยี	๔. เข้าใจการเปลี่ยนแปลงของภาษา รวมทั้งอิทธิพลของภาษา ถิ่นและภาษาต่างประเทศ ที่มีต่อภาษาไทย
๕. สามารถเลือกใช้คำ คล้องจองแต่งบทร้อยกรอง ง่าย ๆ	๕. สามารถแต่งบท ร้อยกรองประเภทกาพย์ และกลอน โดยแสดง ความคิดเชิงสร้างสรรค์	๕. สามารถแต่งบท ร้อยกรองประเภทกาพย์ กลอน และโคลง โดย แสดงความคิดเชิง สร้างสรรค์	๕. สามารถแต่งบท ร้อยกรองประเภทกาพย์ กลอน โคลง ฉันท์ และ ร่าย ด้วยถ้อยคำไพเราะ แสดงออกทางอารมณ์ และคุณค่าทางความคิด
๖. สามารถนำปริศนาคำ ทาย และบทรiddles ใน ท้องถิ่น มาใช้ในการเรียน และเล่น	๖. สามารถเล่น และตำนาน พื้นบ้านในท้องถิ่นอย่าง เห็นคุณค่า	๖. สามารถร้องเล่นหรือ ถ่ายทอดเพลงพื้นบ้าน และ บทกล่อมเด็กในท้องถิ่น อย่างเห็นคุณค่า	๖. ศึกษา รวบรวม วรรณกรรมพื้นบ้าน ศึกษาความหมายของ ภาษาถิ่น สำนวนภาษิตที่ มีในวรรณกรรมพื้นบ้าน และวิเคราะห์คุณค่า ทางด้านภาษาและสังคม

มาตรฐาน ท ๔.๒ : สามารถใช้ภาษาแสวงหาความรู้ เสริมสร้างลักษณะนิสัย บุคลิกภาพ และความ
สัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรม อาชีพ สังคม และชีวิตประจำวัน

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น			
ป.๑-๓	ป.๔-๖	ม.๑-๓	ม.๔-๖
<p>๑. สามารถใช้ทักษะทางภาษาเป็นเครื่องมือการเรียนรู้ การแสวงหาความรู้ และการทำงานร่วมกับผู้อื่น และใช้เทคโนโลยีการสื่อสารพัฒนาการเรียน</p> <p>๒. เข้าใจความแตกต่างของภาษาพูด และภาษาเขียน ใช้ภาษาได้เหมาะสมกับบุคคลและสถานการณ์การสื่อสาร ใช้ภาษาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ในการพัฒนาการอ่านและการเขียน เห็นคุณค่าการใช้ตัวเลขไทย</p>	<p>๑. สามารถใช้ทักษะทางภาษาเป็นเครื่องมือการเรียนรู้ และการดำรงชีวิต และการอยู่ร่วมกันในสังคม และใช้เทคโนโลยีการสื่อสารพัฒนาความรู้</p> <p>๒. เข้าใจระดับของภาษา ลักษณะของภาษาพูด และภาษาเขียน ใช้ภาษาได้ถูกต้องเหมาะสมกับบุคคลและสถานการณ์ใช้ภาษาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ในการพัฒนาความรู้ เห็นคุณค่าการใช้ตัวเลขไทย</p>	<p>๑. สามารถใช้ทักษะทางภาษาในการแสวงหาความรู้ ระดมความคิด การประชุม การวิเคราะห์ การประเมิน การทำงาน และใช้เทคโนโลยีการสื่อสารพัฒนาความรู้ และใช้ในชีวิตประจำวัน</p> <p>๒. เข้าใจระดับของภาษาที่เป็นทางการและภาษาที่ไม่เป็นทางการ และใช้ภาษาพูดและภาษาเขียนได้ถูกต้องตามหลักการใช้ภาษาในการเรียนรู้ต่าง ๆ ในการพัฒนาความรู้ เห็นคุณค่าการใช้ตัวเลขไทย</p>	<p>๑. สามารถใช้ทักษะทางภาษาในการพัฒนาการเรียน การทำงาน และการประกอบอาชีพ และใช้เทคโนโลยีการสื่อสารพัฒนาความรู้ อาชีพ และการดำเนินชีวิต</p> <p>๒. สามารถใช้ภาษาพูดและภาษาเขียนในการสื่อสารตามหลักการใช้ภาษา ใช้ภาษาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ในการสร้างสรรค์งานเชิงวิชาการ เห็นคุณค่าการใช้ตัวเลขไทย</p>

มาตรฐาน ท ๔.๒ : สามารถใช้ภาษาแสวงหาความรู้ เสริมสร้างลักษณะนิสัย บุคลิกภาพ และ
ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรม อาชีพ สังคม และชีวิตประจำวัน (ต่อ)

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น			
ป.๑-๓	ป.๔-๖	ม.๑-๓	ม.๔-๖
๓. ใช้ภาษาพูดและภาษาเขียนตามความเป็นจริง เหมาะแก่กาลเทศะและบุคคล	๓. ใช้ภาษาอย่างถูกต้อง มีคุณธรรม โดยการใช้ภาษาเขียนตามความเป็นจริง และเหมาะสมแก่สถานการณ์ ไม่สร้างความเสียหายแก่ผู้อื่น ใช้ภาษาอย่างสร้างสรรค์ เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม และสร้างความสามัคคี สอดคล้องกับขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรม เข้าใจการใช้ภาษาของกลุ่มบุคคลในชุมชน	๓. ใช้ภาษาอย่างสร้างสรรค์ เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม และพัฒนาบุคลิกภาพ สอดคล้องกับขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรม ยกย่องผู้ใช้ภาษาไทยอย่างมีคุณธรรมและวัฒนธรรม เข้าใจการใช้ภาษาของกลุ่มบุคคลในวงการต่าง ๆ ในสังคม	๓. ใช้ภาษาอย่างสร้างสรรค์ เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม และพัฒนาบุคลิกภาพ สอดคล้องกับขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรม ชื่นชมผู้ใช้ภาษาไทยถูกต้อง มีวัฒนธรรมและคุณธรรม ในการใช้ภาษา เข้าใจการใช้ภาษาของกลุ่มบุคคลในวงการต่าง ๆ ในสังคม

สาระที่ ๕ : วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท ๕.๑ : เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็น
คุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น			
ป.๑-๓	ป.๔-๖	ม.๑-๓	ม.๔-๖
<p>๑. สามารถอ่านนิทาน เรื่องสั้นง่าย ๆ สำหรับ เด็ก สารคดี บทความ บทร้อยกรอง และบทละครเหมาะสมกับวัยของเด็ก ให้ได้ความรู้ และความบันเทิง ได้ ข้อคิดเห็นจากการอ่าน และนำไปใช้ในชีวิตจริง</p>	<p>๑. สามารถเลือกอ่าน หนังสือได้หลากหลาย ทั้ง นิทาน ตำนาน เรื่องสั้น สารคดี บทความ บทร้อยกรอง บทละคร ตาม จุดประสงค์ของการอ่าน ใช้หลักการพิจารณา หนังสือพิจารณาให้เห็นคุณค่า และนำไปใช้ใน ชีวิตจริง</p>	<p>๑. สามารถอ่านบทกวี- นิพนธ์ ประเภท กลอน โคลง กาพย์ บทละคร บทกวีร่วมสมัย และ วรรณกรรมประเภท เรื่องสั้น นวนิยาย สารคดี บันทึก บทความ พงศาวดาร และสามารถ เลือกอ่านได้ตรง จุดประสงค์ของการอ่าน ใช้หลักการพินิจคุณค่า ของวรรณกรรมพิจารณา คุณค่าทั้งด้านวรรณศิลป์ เนื้อหา และคุณค่าทาง สังคม และนำไปใช้ใน ชีวิตจริง</p>	<p>๑. สามารถอ่านบทกวี- นิพนธ์ ประเภท กาพย์ กลอน ร่าย โคร่ง ฉันท์ ลิลิต บทละคร และ วรรณกรรมประเภท เรื่องสั้น นวนิยาย สารคดี และบทความ สามารถใช้ หลักการวิเคราะห์วรรณคดี เบื้องต้นพิจารณาเรื่องที่ อ่านโดยวิเคราะห์ องค์ประกอบของงาน ประพันธ์แต่ละชนิด เพื่อ ประเมินคุณค่า ด้าน วรรณศิลป์ เนื้อหา และ คุณค่าทางสังคม และ นำไปใช้ในชีวิตจริง</p> <p>๒. สามารถเข้าใจประวัติ วรรณคดีและวรรณกรรม ในแต่ละสมัย ปัจจัย แวดล้อมที่มีส่วนให้เกิด วรรณคดีและวรรณกรรม และเข้าใจวิวัฒนาการทาง</p>

		วรรณคดีและวรรณกรรมในแต่ ละสมัย เพื่อเป็นความรู้ พื้นฐานในการเข้าใจโลก ทัศน์และวิถีชีวิตของคน ไทย
--	--	--

หมายเหตุ

กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นไว้เฉพาะส่วนที่จำเป็น เพื่อเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตให้มีคุณภาพสำหรับผู้เรียนทุกคน สถานศึกษาจึงต้องจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนทุกคนบรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่กำหนดไว้ทั้งหมด

สำหรับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ ตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน สถานศึกษาสามารถพัฒนาเพิ่มเติม เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ

กระบวนการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาไทย ผู้สอนจะต้องศึกษาวิเคราะห์ จุดหมายของหลักสูตร และมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาไทย รวมทั้งเอกสารประกอบหลักสูตรที่เกี่ยวข้อง เพื่อวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในส่วนบทบาทของผู้สอนจะต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจากผู้บอกความรู้แก่ผู้เรียนเป็นผู้สนับสนุน เสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีความหมายแก่ผู้เรียน โดยดำเนินการดังนี้

๑. **เลือกรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้** ผู้สอนต้องเลือกรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย และเหมาะสมกับผู้เรียน เช่น กิจกรรมการเรียนรู้แบบทดลอง แบบโครงงาน แบบศูนย์การเรียนรู้ แบบสืบสวนสอบสวน แบบอภิปราย แบบสำรวจ แบบร่วมมือ เป็นต้น

๒. **คิดค้นเทคนิคกลวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้** ผู้สอนสามารถคิดค้นรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบอื่น ๆ และนำมาใช้ให้เหมาะสมกับปัจจัยต่าง ๆ เช่น ความรู้ความสามารถด้านเนื้อหา ความสนใจและวัยของผู้เรียน ความสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้แต่ละช่วงชั้น เวลา สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และสภาพแวดล้อมของโรงเรียนและชุมชน

๓. **จัดกระบวนการเรียนรู้** การจัดกระบวนการเรียนรู้มีหลายรูปแบบ ผู้สอนสามารถเลือกนำมาใช้หรือปรับใช้ โดยคำนึงถึงสภาพและลักษณะของผู้เรียน เน้นให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติตามกระบวนการเรียนรู้อย่างมีความสุข ดังนี้

๓.๑ **การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน** เป็นการจัดประสบการณ์ตรงให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติเหมือนกับการทำงานในชีวิตจริง ใ้รู้วิธีการแก้ปัญหาด้วยตนเองอย่างเป็นระบบ รู้จัก

วิธีการวางแผน คิดวิเคราะห์ ประเมินผลการปฏิบัติงานได้ด้วยตนเอง และฝึกการเป็นผู้นำและผู้ตาม ลักษณะของโครงการ เป็นเรื่องของการศึกษา ค้นคว้าทดลอง ตรวจสอบ สมมติฐาน โดยอาศัยการศึกษา วิเคราะห์ ใช้ทักษะกระบวนการ

๓.๒ การจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ เป็นวิธีการหรือพฤติกรรมที่จะช่วยให้การดำเนินงานเป็นกลุ่มเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ คือ ได้ผลงาน ความรู้สึก และความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ร่วมงาน ลักษณะของการสอนแบบนี้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีโอกาสเข้าร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้อย่างทั่วถึง ยึดกลุ่มเป็นแหล่งความรู้ที่สำคัญ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ปรึกษาหารือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ช่วยให้เกิดการเรียนรู้พฤติกรรมของตนเองและผู้อื่น ผู้เรียนค้นหาคำตอบได้ด้วยตนเองจนสามารถนำความรู้ความเข้าใจจากการปฏิบัติงานไปใช้ในชีวิตประจำวันและอยู่ในสังคมได้อย่างสันติสุข

๓.๓ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความคิด มีวิธีการหลากหลาย วิธีการหนึ่งคือ การใช้คำถาม การตั้งคำถาม โดยใช้หมวดความคิด ๖ ใบ เป็นการใช้คำถามอย่างสร้างสรรค์

กิจกรรมที่พัฒนาทักษะความคิดในการเรียนรู้ภาษาไทย ผู้สอนจะต้องใช้คำพูดและวิธีการต่าง ๆ กระตุ้นให้นักเรียนคิดลงมือปฏิบัติ ประเมิน ปรับปรุง แก้ไข พัฒนางานของตน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน เช่น กิจกรรมการอภิปราย การวิเคราะห์ การวิจารณ์ การค้นคว้า การทำโครงการ ฯลฯ นอกจากนี้ผู้สอนยังต้องสอดแทรกคุณธรรมในกระบวนการคิดควบคู่ไปด้วย เช่น ความรับผิดชอบ ความอดทน ความเพียรพยายาม นอกจากนี้ควรจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนใช้ความคิดอย่างมีวิจารณญาณในการแก้ปัญหา การตัดสินใจ การวางแผน ดำเนินชีวิตในอนาคต เพื่อให้อยู่ในสังคมที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างมีความสุข

๓.๔ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง ตลอดจนชุมชนมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร โดยการจัดกิจกรรมร่วมกัน เพื่อให้ผู้เรียนมีสมรรถภาพในการใช้ภาษาทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ด้วยการจัดกิจกรรมในห้องเรียน ในโรงเรียน และในชุมชน เช่น การเล่าเรื่อง การอภิปราย การวิจารณ์ การโต้วาที การคัดลายมือ การเขียนเรียงความ การทำโครงการ การประกวดการอ่าน การศึกษาค้นคว้า การแข่งขันตอบคำถาม การอ่านทำนองเสนาะ

๓.๕ การพัฒนาการเรียนรู้หลักการใช้ภาษา จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจธรรมชาติของภาษาและวัฒนธรรมการใช้ภาษาไทย เกิดความตระหนักว่าภาษามีความสำคัญและมีพลัง กิจกรรมการพัฒนาการเรียนรู้หลักการทางภาษา จำเป็นต้องจัดควบคู่และสัมพันธ์กับกิจกรรมพัฒนาทักษะการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารทุกกิจกรรม

๓.๖ การพัฒนาการเรียนรู้วรรณคดีและวรรณกรรม เป็นการเรียนรู้เรื่องราวที่สะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิตของคนไทยในยุคสมัยต่าง ๆ และเป็นการปลูกฝังให้ผู้เรียนเกิดความซาบซึ้งในสุนทรียภาพของภาษาไทยเพื่อประโยชน์ในการดำรงชีวิต โดยปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับสังคมปัจจุบัน การจัดกิจกรรมจึงควรเน้นให้ผู้เรียนใช้ทักษะภาษาเพื่อเรียนรู้เนื้อหาสาระด้วยการอ่านพิจารณา วิเคราะห์ วิวิจารณ์ ประเมินค่าวรรณกรรมและวรรณคดีอย่างมีเหตุผล มีการนำเสนอความเข้าใจ ความซาบซึ้ง ข้อคิดและประโยชน์ในรูปแบบต่างๆ เช่น การรายงาน การจัดแสดง การสร้างสรรค์วรรณกรรมทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง ฯลฯ ทั้งนี้จะเกิดผลทำให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่านและการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเป็นแนวทางในการผลิตผลงานเพื่อพัฒนาตนเองและสังคม

๓.๗ การพัฒนาการเรียนรู้ภูมิปัญญาทางภาษา ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจวิถีชีวิตและศิลปะการใช้ภาษาของคนในท้องถิ่น การจัดกิจกรรมจำเป็นต้องให้ผู้เรียนใช้ทักษะภาษาเพื่อการเรียนรู้ เช่น การสัมภาษณ์ การรายงาน การทำโครงการ การจัดการแสดง เป็นต้น โรงเรียนและชุมชนจะต้องร่วมกันจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น เพื่ออนุรักษ์และพัฒนาภูมิปัญญาทางภาษา

วิธีการที่กล่าวมาข้างต้นนี้ ผู้สอนสามารถนำมาใช้ได้อย่างกว้างขวาง โดยใช้เทคนิควิธีการอย่างหลากหลายที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนและเรียนอย่างมีความสุข ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพความพร้อมของผู้เรียนและธรรมชาติของสาระการเรียนรู้ที่เรียน เพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้

การวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผลเป็นส่วนหนึ่งของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งต้องดำเนินการควบคู่กันไป การบูรณาการหรือการประสมประสานการวัดและประเมินผลกับการเรียนการสอนเข้าด้วยกันจะส่งผลต่อการพัฒนาการศึกษาหลายประการ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน ซึ่งเป็นศูนย์กลางของการพัฒนานั้น การวัดและการประเมินผลจะมีบทบาทสำคัญต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ทั้งนี้เพราะการวัดและประเมินผลและการเรียนรู้มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด โดยการประเมินจะมีผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการเรียนรู้ทางตรงก็คือ จะให้ข้อมูลย้อนกลับที่สำคัญเพื่อนำไปสู่การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ส่วนผลทางอ้อมคือ จะเป็นสิ่งชี้แนะการเรียนการสอน ดังนั้นผู้จัดการศึกษาจึงสามารถนำผลทั้งสอง ลักษณะที่เกิดขึ้นมาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริงต่อการจัดการศึกษาได้

การวัดและประเมินผลการเรียนภาษาไทย

การวัดผลและประเมินการเรียนรู้ด้านภาษา เป็นงานที่ยากซึ่งต้องการความเข้าใจที่ถูกต้องแท้จริงเกี่ยวกับการทำงานของภาษาและการพัฒนาทางภาษา ดังนั้น ผู้ปฏิบัติหน้าที่

วัดผลการเรียนรู้ด้านภาษา จำเป็นต้องเข้าใจหลักการของการเรียนรู้ภาษา เพื่อเป็นพื้นฐานการดำเนินงาน ดังนี้

๑) ทักษะทางภาษา ฟัง พูด อ่าน เขียน คู มีความสำคัญเท่า ๆ กัน และทักษะเหล่านี้มีความเกี่ยวเนื่องกัน และความก้าวหน้าของทักษะหนึ่ง จะมีผลต่อพัฒนาการทักษะอื่น ๆ

๒) ผู้เรียนต้องได้รับการพัฒนาความสามารถทางภาษา เช่นเดียวกับทักษะการคิด ทักษะทางสังคม เมื่อผู้เรียนมีโอกาใช้ภาษาตามความต้องการที่แท้จริงของตนเอง และในสภาพการณ์จริงทั้งในบริบททางวิชาการในห้องเรียน และชุมชนที่กว้างออกไป

๓) ผู้เรียนต้องเรียนรู้การใช้ภาษาพูด ภาษาเขียนอย่างถูกต้อง ด้วยการฝึกฝน มิใช่การเรียนรู้กฎเกณฑ์ทางภาษาแต่อย่างเดียว การเรียนการใช้ภาษาที่ประกอบด้วยไวยากรณ์ การสะกดคำ และเครื่องหมายต่าง ๆ จะค่อย ๆ เพิ่มขึ้น เมื่อผู้เรียนได้พัฒนาทักษะทางภาษาของตน

๔) ผู้เรียนทุกคนต้องผ่านขั้นตอนการพัฒนาทางภาษาเช่นเดียวกัน แต่จะต่างกัน ในจังหวะก้าว และวิธีการเรียนรู้

๕) ภาษา และวัฒนธรรม มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด หลักสูตรที่ทำให้ความสำคัญ ให้ความสำคัญ และเห็นคุณค่าของเชื้อชาติ วัฒนธรรม ภูมิหลังทางภาษา และความหลากหลายของภาษาจะช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาความรู้สึกที่ดีเกี่ยวกับตนเองและกระตุ้นให้ผู้เรียนเรียนรู้

หลักการของการประเมินผลในชั้นเรียนที่มีประสิทธิภาพ

ประการแรก : การประเมินผลในชั้นเรียนที่มีประสิทธิภาพ จะต้องส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน

ประการที่สอง : การประเมินผลจะต้องใช้ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย

ประการที่สาม : การประเมินผลจะต้องมีความเที่ยงตรง เชื่อถือได้ และยุติธรรม

การวางแผนการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการประเมินผลการเรียน

หลังจากที่ผู้สอนกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนแล้ว ผู้สอนจะต้องพิจารณา กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลผลการเรียนรู้ที่ได้จากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนดังกล่าว ทั้งนี้โดยพิจารณาองค์ประกอบสำคัญ ต่อไปนี้

๑) ผลการเรียนรู้ที่ต้องการจากกิจกรรมการเรียนการสอน คืออะไร

ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการเรียนรู้ได้มาจากมาตรฐานการเรียนรู้ ระดับต่าง ๆ ซึ่งถูกกำหนดไว้โดยครอบคลุมความรู้ ทักษะ และคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมต่าง ๆ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง จะนำไปสู่การเลือกวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ เช่น ผู้สอนกำหนดว่า ผลการเรียนรู้ที่ต้องการ คือ ความสามารถในการเขียนบทความเพื่อโน้มน้าว ชักชวน ผู้สอนจะต้องเก็บรวบรวมตัวอย่างผลงานที่เขมอบหมายให้ผู้เรียนได้จัดทำเกี่ยวกับเรื่องนี้

และประเมินโดยเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด ผลการประเมินจึงจะเที่ยงตรง เชื่อถือได้ แต่ถ้าผู้สอนใช้แบบทดสอบชนิดเลือกตอบในการเก็บรวบรวมข้อมูล ถือว่าผู้สอนใช้วิธีการไม่เหมาะสม

๒) ความมุ่งหมายของการประเมินคืออะไร และใครจะเป็นผู้นำผลการประเมินไปใช้

ความมุ่งหมายของการประเมิน และผู้จะนำผลการประเมินไปใช้ จะช่วยให้สามารถเลือกใช้วิธีการประเมินได้เหมาะสม รวมทั้งสามารถกำหนดแนวทางในการรายงานผลการประเมินได้

การประเมินเพื่อวินิจฉัยจุดเด่น – ค้อย ในการเรียน กับ การประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียน มีความมุ่งหมายต่างกัน การประเมินเพื่อวินิจฉัย ต้องการข้อมูลเพื่อการปรับปรุงพัฒนาผู้เรียน ดังนั้น วิธีการประเมินจะมีลักษณะที่มุ่งเน้นใน รายละเอียดทุกขั้นตอนแห่งการเรียนรู้ เพื่อเป็นข้อมูลในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนของผู้เรียน เหมาะที่จะนำมาใช้ระหว่างกระบวนการเรียนการสอน ส่วนการประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียนจะเป็นการประเมินสรุปผลการเรียนรู้ ทั้งหมด แนวทางการวัดจึงมีลักษณะที่นำมาเฉพาะเป้าหมายหลักสำคัญที่จะแสดงภาพรวมเกี่ยวกับสัมฤทธิ์ผลของผู้เรียนตามความคาดหวังมาประเมิน เป็นต้น

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลผลการเรียนของผู้เรียน

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ถูกนำมาใช้ในการประเมินโดยทั่วไป เช่น การสังเกต การตรวจงานหรือผลงาน การทดสอบความรู้ การตรวจสอบการปฏิบัติและการแสดงออก ใดๆก็ตาม มีการนำเสนอแนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยพิจารณาจากเป้าประสงค์ของการประเมินที่เฉพาะเจาะจงในรายละเอียด เพื่อข้อมูลที่ได้จะสามารถนำมาใช้ประโยชน์ต่อการปรับปรุงพัฒนากระบวนการเรียนรู้ได้อย่างแท้จริง ดังนี้

๑) การให้ตอบแบบทดสอบ ทั้งในลักษณะที่เป็นแบบเลือกคำตอบ ได้แก่ ข้อสอบแบบเลือกตอบ ถูก – ผิด และข้อสอบชนิดให้ผู้สอบสร้างคำตอบ ได้แก่ เติมข้อความในช่องว่าง คำตอบสั้นเป็นประโยค เป็นข้อความ เป็นแผนภูมิ

๒) การดูจากผลงาน เช่น เรียงความ รายงานการวิจัย บันทึกประจำวัน รายงานการทดลอง บทละคร บทร้อยกรอง แฟ้มผลงาน เป็นต้น ผลงานจะเป็นสิ่งแสดงให้เห็นการนำความรู้และทักษะไปใช้ในการปฏิบัติงานของผู้เรียน

๓) การปฏิบัติ โดยผู้สอนสามารถสังเกตการนำทักษะและความรู้ไปใช้โดยตรงในสถานการณ์ที่ให้อำนาจปฏิบัติจริง วิธีการนี้ถูกนำไปใช้อย่างกว้างขวางในการประเมินการปฏิบัติที่มีระเบียบ ข้อบังคับ เช่น การร้องเพลง ดนตรี พลศึกษา การโต้วาที การกล่าวสุนทรพจน์ ละครเวที

๔) คุกระบวนการ วิธีการนี้จะให้ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการเรียนรู้ กระบวนการคิดของผู้เรียนมากกว่าที่จะดูผลงาน หรือการปฏิบัติ ซึ่งจะทำให้กระบวนการคิดที่ผู้เรียนใช้วิธีการที่พบว่าครูผู้สอนใช้อยู่เป็นประจำในกระบวนการเรียนการสอน คือ การให้นักเรียนคิดตั้ง ๆ การตั้งคำถามให้นักเรียนตอบ โดยครูจะเป็นผู้สังเกตวิธีการคิดของผู้เรียน วิธีการเช่นนี้เป็นกระบวนการที่จะให้ข้อมูลเพื่อการวินิจฉัย และเป็นข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียน โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเหมาะกับการประเมินพัฒนาการด้านคุณธรรม จริยธรรม และลักษณะนิสัย

จากแนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการประเมินผลการเรียนรู้ดังกล่าวข้างต้นสามารถนำมาพิจารณากำหนดแนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูลทักษะทางภาษาได้ โดยการสังเกตผ่านพฤติกรรมปฏิบัติต่างๆ เช่น การเล่าเรื่อง การให้คำชี้แจง การเล่าประสบการณ์ การร่วมกิจกรรมต่างๆ การปฏิสัมพันธ์กับกลุ่ม/บุคคล หากผลการเรียนรู้ที่ต้องการจากการเรียน คือ ความรู้ ความคิดเกี่ยวกับกฎเกณฑ์ของภาษา การใช้ภาษา วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อการประเมินที่เหมาะสม คือ การใช้ข้อสอบ ซึ่งอาจเป็นแบบเลือกตอบ หรือให้สร้างคำตอบ

การรายงานผลการประเมิน

วิธีการรายงานผลการประเมิน มีหลายลักษณะ ซึ่งจะเป็นไปตามลักษณะผลการเรียนรู้ที่ต้องการประเมิน วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล จุดประสงค์ของการประเมินและผู้ใช้ข้อมูลผลการประเมิน รูปแบบที่ใช้โดยทั่วไปขณะนี้ คือ

- การรายงานในรูปคะแนน ได้แก่ คะแนนร้อยละ คะแนนรวม
- ระดับผลการเรียน เป็นตัวอักษร ตัวเลข
- มาตรวัดที่แสดงพัฒนาการ / ความสามารถ ในลักษณะ rubric
- รายงานโดยเขียนบอกเล่า
- การให้ข้อคิดเห็นโดยการเขียน
- การรายงานด้วยวาจา

ข้อพึงปฏิบัติ

เป้าหมายของการจัดการศึกษา คือ พัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนด ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้สอนจำเป็นต้องวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ วางแผนการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการประเมินให้สอดคล้องกัน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่จะนำไปสู่การประเมินความรู้ความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน ความสามารถในการใช้ภาษาสามารถประเมินได้จากการรวบรวมข้อมูลผ่านการสังเกตการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ของผู้เรียนได้อย่างต่อเนื่องตลอดเวลา ทั้งในขณะที่ผู้สอนจัดกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งถือว่าอยู่ในบริบทที่ผู้สอนได้จัดหรือจำลองขึ้นมาและในขณะที่ผู้เรียนได้ปฏิบัติในสภาพที่เป็นจริง จากการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลต่าง ๆ รอบตัว ซึ่งจะเป็นข้อมูลที่สะท้อนความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียนได้

เป็นอย่างดีพร้อม ๆ กับการประเมินความรู้ความสามารถทางภาษา ผู้สอนสามารถประเมินพัฒนาการด้าน คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่ต้องการปลูกฝังให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนด้วย

ท้ายที่สุดใคร่ขอให้ผู้สอนได้นำผลการประเมินมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงและพัฒนาผู้เรียนอย่างจริงจัง มิใช่การประเมินเพื่อนำมาใช้เพื่อการตัดสินเพื่อเลื่อนชั้นหรือเพื่อการผ่านแต่ประการเดียว เพราะหลักการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความสำคัญต่อการประเมินเพื่อปรับปรุงและพัฒนาผู้เรียนเป็นประเด็นหลัก

แหล่งการเรียนรู้

แหล่งการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมได้ ดังนี้

ห้องสมุด เป็นแหล่งการเรียนรู้และเป็นหัวใจสำคัญของสถานศึกษาที่ผู้เรียนจะใช้ในการศึกษาค้นคว้า ใช้ในการอ่านเพื่อเพิ่มพูนความรู้ การจัดห้องวิชาการต่าง ๆ เป็นส่วนหนึ่งของห้องสมุดหรือเป็นแหล่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา จะทำให้ผู้เรียนได้ประโยชน์จากการเรียนและในปัจจุบันการใช้อินเทอร์เน็ตในการค้นคว้าหาความรู้มีความสำคัญมากขึ้น สถานศึกษาจำเป็นต้องพิจารณาจัดไว้ให้เพียงพอ และอบรมให้มีการใช้อย่างมีประสิทธิภาพ

ทรัพยากรบุคคล เช่น ผู้ปกครอง และคนในชุมชนที่มีความรู้ความสามารถด้านภาษาและภูมิปัญญาทางภาษา ภาษาล้าน เพลงพื้นบ้าน พิธีกรรมต่างๆ ครูภาษาไทยควรจัดทำบัญชีรายชื่อบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ ซึ่งสามารถเชิญมาให้ความรู้ในโรงเรียน

สื่อการเรียนการสอน เป็นสื่อกลางที่ทำหน้าที่ถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนเนื้อหาประสบการณ์ แนวคิด ทักษะ และเจตคติระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน โดยเน้นบทบาทของผู้เรียนที่เป็นผู้กระทำหรือใช้สื่อ เพื่อให้เกิดความรู้ ทักษะกระบวนการ และความรู้สึกรู้จักคิดต่าง ๆ บรรลุมาตรฐานของการเรียนรู้

ความสำคัญของการใช้สื่อการเรียนการสอน เนื่องจากการเรียนการสอนเป็นกระบวนการสื่อสารความรู้ ประสบการณ์ ทักษะ ความคิดเห็นตลอดจนเจตคติ ซึ่งอาจจะทำได้หลายวิธีและอาจใช้เครื่องมือประกอบการสอนต่าง ๆ อีกมากมาย ดังนั้นการสอนโดยการบรรยายหรือการใช้หนังสือเรียนเพียงเล่มเดียวไม่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุจุดหมายตามที่คาดหวังได้ เพราะในสังคมปัจจุบันเป็นยุคสมัยที่ข้อมูลข่าวสารความรู้สมัยใหม่ ตลอดจนเทคโนโลยีการสื่อสารได้แผ่ขยายกว้างขวางอย่างไม่มีขอบเขตจำกัด จำเป็นต้องพัฒนาศักยภาพความสามารถของผู้เรียนอย่างเต็มที่ให้มีนิสัยใฝ่รู้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเอง โดยให้แหล่งความรู้ที่มีรูปแบบหลากหลาย กล่าวคือ การเรียนการสอนจำเป็นต้องเลือกสรรสื่อการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง มีโอกาสเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่นและมีความรับผิดชอบที่จะสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

ประเภทของสื่อการเรียนการสอน

สื่อการเรียนการสอนจำแนกตามลักษณะของสื่อที่นำไปใช้มี ๕ ประเภท คือ

๑. สื่อสิ่งพิมพ์ เป็นสื่อที่ใช้ระบบการพิมพ์ เช่น หนังสือเรียน คู่มือ หนังสือเสริมประสบการณ์ ฯลฯ

๒. สื่อวัสดุอุปกรณ์ เป็นสื่อสิ่งของต่าง ๆ เช่น ของจริง หุ่นจำลอง แผนภูมิ แผนที่ ตาราง สถิติ กราฟ ฯลฯ

๓. สื่อโสตทัศนอุปกรณ์ เป็นสื่อที่นำเสนอด้วยเครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น ภาพเลื่อน (slide) แถบเสียง แถบบันทึกภาพ สื่อประเภทอื่น ๆ อาทิ สื่อมัลติมีเดีย ฐานข้อมูล คอมพิวเตอร์ ฯลฯ

๔. สื่อกิจกรรม เป็นสื่อประเภทวิธีการที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติ ฝึกทักษะ ซึ่งต้องใช้กระบวนการคิด การปฏิบัติ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้ของผู้เรียน เช่น เกม เพลง บทบาทสมมุติ แบบทดสอบ แผนการสอน ใบความรู้ ใบงาน ฯลฯ

๕. สื่อบริบท เป็นสื่อที่ส่งเสริมการเรียนการสอน ได้แก่ สภาพแวดล้อมและสถานการณ์ต่าง ๆ เช่น ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ แหล่งวิทยบริการหรือแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ บุคคล ห้องสมุด ชุมชน สังคม วัฒนธรรม เครือข่ายคอมพิวเตอร์ ฯลฯ

นอกจากแหล่งการเรียนรู้ที่กล่าวข้างต้นแล้ว ผู้เรียนสามารถศึกษาหาความรู้ได้จากภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น ในบ้าน ในสถานที่ต่าง ๆ ภาษาที่ใช้ในคอมพิวเตอร์ ซึ่งได้จากการใช้อินเทอร์เน็ต โทรทัศน์ วิทยุ วารสาร สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ รวมทั้งการแสวงหาความรู้จากการไปทัศนศึกษาตามสถานที่ต่าง ๆ ด้วย

ภาคผนวก

คณะผู้จัดทำ

คณะที่ปรึกษา

๑. นายสุวิทย์	คุณกิตติ	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
๒. นางสาวสิริกิติ์	มณีนรินทร์	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
๓. รองศาสตราจารย์บุญนำ	ทานสัมฤทธิ์	ที่ปรึกษารัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
๔. นายกมล	สุคประเสริฐ	ข้าราชการบำนาญ
๕. รองศาสตราจารย์วิชัย	วงษ์ใหญ่	ข้าราชการบำนาญ
๖. รองศาสตราจารย์ฉลอง	บุญญานันต์	ข้าราชการบำนาญ
๗. นายประพัฒน์พงศ์	เสนาฤทธิ์	อธิบดีกรมวิชาการ
๘. นางอารีรัตน์	วัฒนสิน	รองอธิบดีกรมวิชาการ
๙. นายประสพ	สอ้านวงศ์	รองอธิบดีกรมวิชาการ
๑๐. นางสาวสุภรณ์	สภาพงศ์	ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านพัฒนาสื่อการเรียนการสอน กรมวิชาการ
๑๑. นางสาวชดา	วิยวุฒิ	ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านพัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการ
๑๒. นางสาวศรีสมร	พุ่มสะอาด	ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการ
๑๓. คณะผู้บริหารของกรมวิชาการ		

คณะทำงาน

๑. รองศาสตราจารย์บรรเทา	กิตติศักดิ์	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษาไทย
๒. นางสาวชดา	วิยวุฒิ	ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านพัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการ
๓. รองศาสตราจารย์อจลรา	ชีวะพันธ์	คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
๔. รองศาสตราจารย์ธิดา	โมสิกรัตน์	สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
๕. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศิริรัตน์	นิตะคุปต์	ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
๖. ผู้ช่วยศาสตราจารย์จันทร์ศรี	นิตยฤกษ์	สถาบันราชภัฏธนบุรี
๗. นางสาวสายสมร	ยุวนิมิ	หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา

			เขตการศึกษา ๒ จ.ยะลา
๘.	นายชาติตรี	สำราญ	โรงเรียนครูชนพัฒนา สปจ.ยะลา
๙.	นางชูศรี	ต้นพงศ์	โรงเรียนนวมินทราชูทิศพายัพ อ.แม่ริม จ.เชียงใหม่
๑๐.	นางนิตยา	จรรยาผลฐิติ	หน่วยศึกษานิเทศก์ สปช.
๑๑.	นายบัญญัติ	เรืองศรี	คณะศึกษาศาสตร์ ม.ศิลปากร วิทยาเขตพระราชวัง-สนาม จันทร์ จ.นครปฐม
๑๒.	นางนวลจันทร์	นิเทศวรวิทย์	หน่วยศึกษานิเทศก์ สปจ.ชัยนาท
๑๓.	นางสาววิไลลักษณ์	ภู่กักดี	หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา
๑๔.	นางพงษ์จันทร์	อยู่เป็นสุข	หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการศึกษารุงเทพมหานคร
๑๕.	นางจงจิต	นิมมานนรเทพ	โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร
๑๖.	นายสุรพล	ทาระวา	โรงเรียนบ้านมะเขือแจ้ สปจ.ลำพูน
๑๗.	นางชลิสา	วรัญญานนท์	โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ เตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า กรุงเทพมหานคร
๑๘.	นางพรทิพย์	ลพเกิด	โรงเรียนอนุบาลสุโขทัย สปจ.สุโขทัย
๑๙.	นางสาวมุสดี	พลสุขกล้า	โรงเรียนมัธยมวัดสิงห์ กรุงเทพมหานคร
๒๐.	นายสุขพงศ์	ทัศน์กุลกิจ	โรงเรียนวัดฉัตรแก้วจางลณี กรุงเทพมหานคร
๒๑.	นางจุรีรัตน์	ทองพานิชย์	โรงเรียนบ้านสระเตย จ.ลพบุรี
๒๒.	นางอัมพา	อรุณพราหมณ์	โรงเรียนสตรีนันทบุรี จ.นันทบุรี
๒๓.	นางกิ่งแก้ว	พูนพัฒนรัชต์	โรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม จ.นันทบุรี
๒๔.	นางสาวจินตนา	ไบกาชุย	ศูนย์พัฒนาหนังสือ กรมวิชาการ
๒๕.	นางปราณี	ปราบริปู	ศูนย์พัฒนาหนังสือ กรมวิชาการ
๒๖.	นางสาวปริญญา	ฤทธิ์เจริญ	ศูนย์พัฒนาหนังสือ กรมวิชาการ
๒๗.	นางบุญชู	ชลัษเฐียร	สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ
๒๘.	นางศิริอร	อินทร์ตลาดชุม	ศูนย์พัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการ
๒๙.	นางสาวพูนศรี	อิมประไพ	ศูนย์พัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการ
๓๐.	นางสุภาวดี	จึงแย้มปิ่น	ศูนย์พัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการ
๓๑.	นางสาวอภันตรี	โสตะจินดา	ศูนย์พัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการ
๓๒.	นางสาวอัญญา	นาววัฒน์	ศูนย์พัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการ

